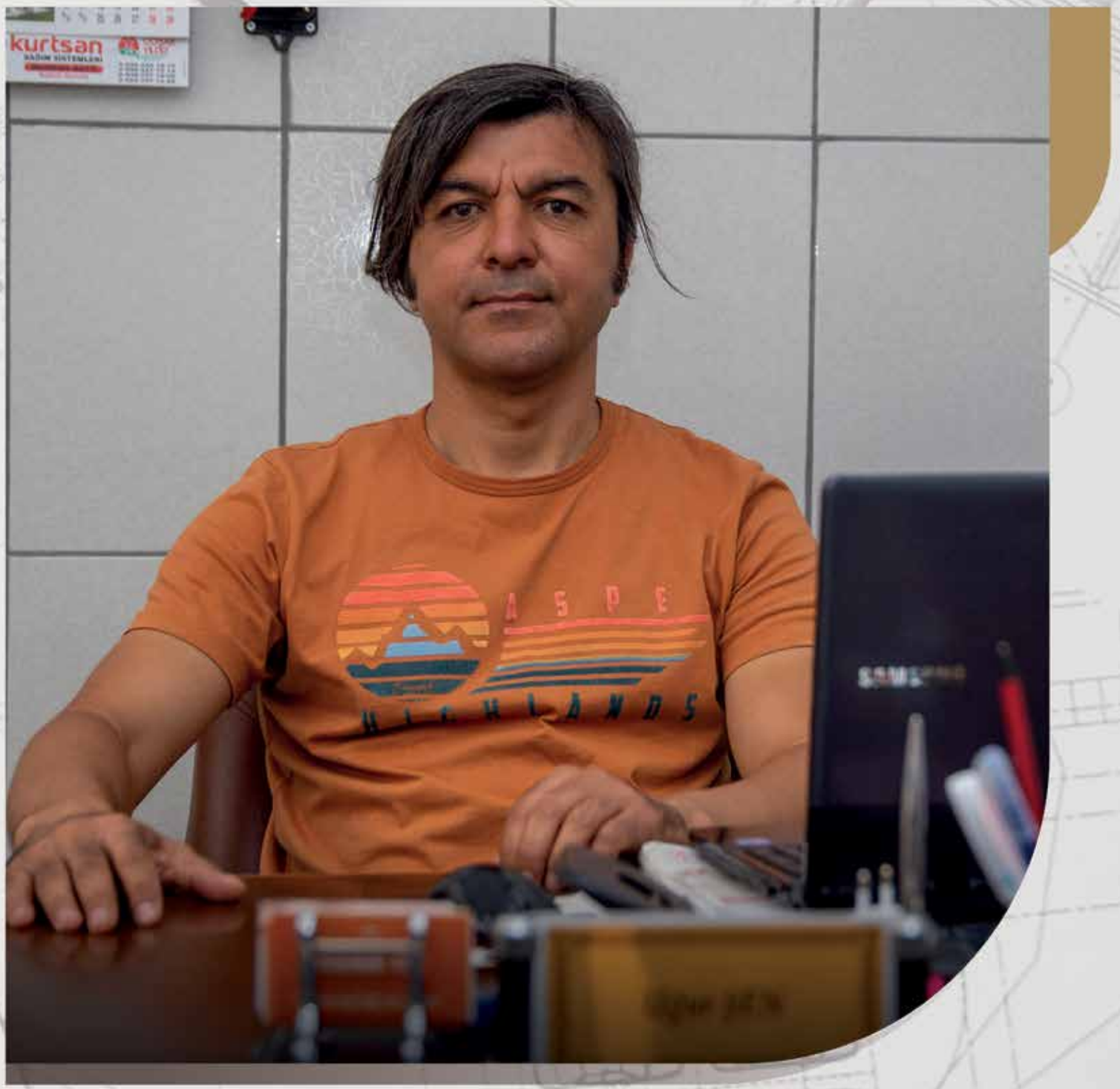
Hayvancılık, gıda temininde olduğu kadar bir gelir kaynağı olduğu için kırsal alanların kalkınması, kırsal kesimde hayat standartlarının yükseltilmesi, altyapı hizmetlerinin geliştirilmesi, dolayısıyla kırsal alandan kente göçün engellenmesi, devlet teşviklerinden faydalanması açısından da son derece önem arz eden bir sektördür. Hayvancılık sektörü tüketici yönünden ise artan nüfusun yeterli ve dengeli beslenmesinde önemli rol oynamaktadır. Hayvancılık ayrıca tarıma dayalı sanayi aracılığı ile milli gelir, ihracat ve istihdama katkı sağlamaktadır. Günümüzde hızla artan nüfus ve beraberinde azalan doğal kaynaklar, toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesi konusunda yeterli ve dengeli beslenmenin önemini her geçen gün daha da arttırmaktadır. Toplumda bireylerin sağlıklı beslenmelerinde gerekli olan temel gıda maddelerinin bitkisel veya hayvansal üretim kaynaklı olması, ülkelerde tarım piyasalarının etkin işleyişine olanak sağlayacak ve bu yolla bireylerin temel gıda maddelerine, arzulanan düzeyde ve asgari maliyetle ulaşmasının yolunu açacak tarım politikalarının oluşturulmasını ve geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bahsi geçen temel gıda maddeleri içerisinde içerdiği protein miktarı itibarıyla hayvansal gıdalar ön plana çıkmakta olup, bu konuda yapılan araştırmalar yeterli ve dengeli beslenme için günlük protein ihtiyacının en az %40-50'sinin temelde kırmızı et, beyaz et, süt ve yumurtadan oluşan hayvansal kökenli besin maddelerinden temin edilmesi gereğini vurgulamaktadır. Gelişmiş ülkelerde günlük tüketilen protein miktarının yaklaşık %70'i hayvansal gıdalardan sağlanırken ülkemizde günlük tüketilen protein miktarının %73'ü bitkisel gıdalardan sağlanmaktadır. Hayvansal gıda tüketim kalemlerinde Avrupa Birliği ülkelerinin gerisinde olan ülkemizde, fark özellikle kırmızı ette ön plana çıkmaktadır. Bu farkı minimum seviyeye indirmek için ülkemizde hayvancılık sektörüne yapılan yatırımlar arttırılmalı tarım ve hayvancılık politikalarını ülkemizin ana sorunları olarak daima gündemde tutmalıyız. Temel işlevi gıda üretimi olan hayvancılığın, yalnızca ev tüketimi için değil portföyünü gıda temin ve tedariki üstüne kuran otel, restoran işletmeciliği gibi pek çok sektör için de önemli girdi kaynağı oluşturduğu; turizm sektöründeki gelişme ile birlikte bu işletmelerin et ürünlerine yönelik talep artışlarının et sektöründe önemli etki yarattığı dikkatten kaçmamalıdır. Bunun yanı sıra, hayvancılık, temel ürünleri olan et, süt ve yumurtanın yanı sıra tekstil, deri, kozmetik ve ilaç endüstrilerinde kullanılmak üzere pek çok yan ürüne de kaynaklık etmektedir. Kısacası hayvancılık, insanların dengeli beslendiği bir topluma sahip olmak başta olmak üzere, ilişkide olduğu pek çok endüstri bakımından ülkemiz ekonomisi için gelişimi ve etkin işleyişi korunması gereken bir sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Hayvansal üretim değerine doğrudan etki eden en önemli faktör, bir ülkedeki canlı hayvan stokudur. Türkiye'de sanayileşme hareketleriyle beraber tarımsal faaliyetlerin terk edildiği, bu süreçte tarımsal yapı içerisinde gerekli değişim ve entegrasyonun sağlanamamasından dolayı tarımsal üretimde verimliliğin istenilen düzeye çıkarılamadığı bilinmektedir. Tarımsal faaliyetlerin terk edilmesi sürecine, canlı hayvan stokunun, teşvik mekanizmaları ve talep yönetimiyle ülkemizdeki mera ve otlakların yetiştiriciliğine daha uygun olan küçükbaş hayvan aleyhine sonuç doğuracak şekilde yapılandırılmasının da etki ettiği sektör araştırmalarında ve sektör yetkilileriyle yapılan görüşmelerde dile getirilen bir diğer konu olarak belirginlik kazanmaktadır. Hayvancılığın gelişmesinde ve yerel ekonomik kalkınmanın sağlanmasında hayvancılığa dayalı sanayi işletmeciliği büyük önem taşımaktadır. Hayvansal üretimin gelişmesi için, üretimin sanayi sektörüne entegre olarak gelişmesi gerekmektedir. Yerelde hayvansal üretime yönelik faaliyet gösteren işletmeler üretimin sürdürülebilirliği, katma değer yaratma, istihdam ve sosyal katkılar açısından temel işlevlere sahiptir. Hayvancılık sektörün gelişimine engel olan sorunlar doğrudan sahada profesyonel ekipler tarafından tespit edilerek en kısa zaman içerisinde bu sorunların ortadan kaldırılması hayvancılık sektörünü buna bağlı olarak da doğrudan ülke ekonomimizin gelişiminde ve büyümesinde etkin fayda sağlayacaktır. Bu bağlamda hayvancılık sektörün önemi ve yaşadığı sorunları hakkında TEKNİK TİM şirketinin sahibi Uğur Şen ile yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

DERGİ AYRINTI

HAYVANCILIK SEKTÖRÜ GELİŞTİRİLMELİ VE DESTEKLENMELİDİR

Dergi Ayrıntı: Teknik Tim firmasının sahibi Sayın Uğur Şen sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

Uğur Şen: Teknik Tim firması olarak Tarım, Hayvancılık ve Proje danışmanlığı hizmeti vermekteyiz. Eğitim hayatımı Ziraat mühendisliği üzerine tamamlayarak kendimi tarım ve hayvancılık sektöründe daima geliştirmeye ve evrensel gelişmeleri yakından takip etmeye özen gösterdim. 19 yıldır Hayvan besleme ve proje danışmanlığı hizmeti sunmaktayım. 2004 yılında Tarım Kredinin Bölge sorumlusu olarak Burdur'a geldim. Son sekiz senedir sadece kendi firmamın adına proje danışmanlığı yapıyor vatandaşlarımızın hayvancılık alanında proje ve danışmanlık sorunlarına çözüm üretmeye çalışıyoruz. Hayvancılık projeleri, AB destekleme Projeleri, İş Planı ve Fizibilite Çalışmaları ve Rasyon Hazırlama gibi alanlarda profesyonel danışmanlık hizmeti veriyor vatandaşlarımızın hayvancılık sektöründen olabildiğince fazla kazanç sağlamasında yardımcı olmaya çalışıyoruz. Hayvancılık sektörü hem ülkemizin geleceği hem ülke ekonomimizin gelişimi için kritik öneme sahip bir sektördür. TEKNİK TİM firması olarak bizlerde bu önemin farkında oluyor vatandaşımıza sahada elimizden gelen desteği sunmaya özen gösteriyoruz.

Ayrıntı: Sayın Şen hayvancılık sektörünün öneminden bahseder misiniz?

Şen: Tarım ve hayvancılığa dayalı sanayiler, özellikle kırsal alanlarda gerçekleştirilen üretime talep oluşturması, yeni yatırımların yapılmasında teşvik edici unsur olması, istihdam olanağı yaratması gibi birçok olumlu yönleriyle yerel ekonomik kalkınmanın sağlanmasında temel strateji haline gelmiştir. Tarım ve hayvancılık sektörü, sürekli olarak artan nüfusun gıda talebini karşılamanın yanı sıra istihdam ve ihracat potansiyeli, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) içindeki payı ve yoksullukla mücadele gibi birçok açıdan stratejik önemini korumaktadır. Gelişmekte olan bölgelerin temel geçim kaynaklarından olan tarım ve hayvancılık gerek gıda sanayi, tekstil, hazır giyim gibi birçok sektöre girdi sağlayarak gerekse tarım makinaları imalatı, yem ve ilaç sanayi gibi sektörlere yönelik oluşturduğu talep ile sanayinin gelişmesinde de son derece önemli bir rol oynamaktadır. Hayvancılık sektörü aynı zamanda insanların beslenmesinde kullanılamayan doğal kaynakların insan gıdasına dönüştürülmesini sağlaması nedeniyle de yüksek düzeyde katma değer oluşturabilmektedir. Hayvancılık sektörü büyükbaş ve küçükbaş olmak üzere ülkemizin coğrafi iklimsel artıları dolayısıyla hemen her bölgesinde görülen bir ekonomik faaliyet kolu durumundadır. Ancak sektörün doğası gereği geniş arazilere ihtiyaç duyulduğundan genelde köylerde ve beldelerde yoğun olarak yapılmaktadır. Bu yönüyle hayvancılık sektörü, kırsal alanda yaşayan insanların temel geçim kaynaklarından biri olarak özellikle gelişmekte olan bölgeler açısından büyük bir ekonomik önem arz etmenin yanı sıra ülke içi göç hareketleri yoğunluğunun ve buna bağlı olarak ortaya çıkan sorunların

önüne geçilmesinde de önemli bir işlev görmektedir. Bu sebeple hayvancılık sektörü ülkemizin birçok alanına doğrudan ve dolaylı yönden etkisi olan bir sektör olarak ekonomimizin de gelişiminde itici güç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıntı: Sayın Şen hayvancılık sektöründe barınma diye tabir ettiğimiz ahırların önemi nedir?

Şen: Tarım ve hayvancılık sektöründe yaşanılan ancak görmezlikten gelinen en büyük problemlerden bir tanesi barınma yani ahır sorunlarıdır. Doğru planlanmış ve gerekli alt yapı ile donatılmış ahırın olmaması sektör içinde doğrudan kazanca ve elde edilecek verime etki etmektedir. Sahada tespit ettiğimiz kırsal bölgelerde yaşanılan ahır sorunların temel nedeni de baştan projelendirme çalışmaların yanlış ya da eksik yapılmasından kaynaklanmaktadır. Hayvancılık sektöründe işletmelerinde hayvanları barındırma koşulları başarılı bir işletmecilikte etkili olan faktörler arasında yer almaktadır. İyi bir barınakta büyük hayvan bölümü, genç hayvan büyütme

ünitesi, buzağı bölmesi, sağım ünitesi, bölümlendirmelerin çok az sayıda olması gibi özellikleri ile bilinen geleneksel barınak tipi hâkimdir. Yapılan saha çalışmasında da bu durum tespit edilmiştir. Katılımcılara barınaklarının geleneksel mi yoksa projeli mi olduğu sorulduğunda üreticilerin %15,6'sı modern projeli barınağa sahip olduğunu belirtmiştir. Buna karşılık %84,4'ü büyükbaş hayvancılık faaliyetlerini geleneksel barınaklarda yürütmektedir. Ancak günümüzün ihtiyaçlarını karşılamayan ve evrensel teknolojik gelişmelerden uzak kalan geleneksel barınaklar hayvancılık sektöründen elde edilen verimin ve kazancın düşüş yaşamasında doğrudan etmen olabilmektedir. Bizler hayvancılık beslenme danışmanlığı hizmeti veriyoruz ancak hayvanın beslenmesinde yaşanılan sorunların çözümü ne kadar önemli ise hayvanın yaşadığı barınma alanında ki eksikliklerin ve gerekli büyüklükte alanın sağlanması da o kadar önemlidir. Ahır dediğimiz barınma alanlarına sadece hayvanların kapatıldığı bir alan olarak bakamayız. Hayvanların yaşam alanı olarak baktığımızda oradaki eksikliğin ya da yanlış bir projelendirmenin hayvan yaşamında ve üreticisine sunduğu faydanın üzerinde olumsuz bir etki yaratacağını kolaylıkla tespit edebiliriz. Bu sebeple doğru projelendirme çalışmaları ile ahır çalışmaları yürütülmeli doğru bir beslenme ile devam edilerek elde edilecek verimin en yüksek seviyede olması sağlanmalıdır.

Ayrıntı: Sayın Şen son olarak neler söylemek istersiniz?

Şen: Hayvancılık sektörü; ulusal gelir ve dış satımı artırmak, sanayi ve hizmetler sektöründe yeni istihdam imkânları yaratmak, sektörler arası dengeli bir kalkınma ile bölgeler arası gelişme farklılıklarını azaltmak ve ulusal kalkınmanın istikrar içinde gerçekleştirilmesini sağlamak gibi önemli iktisadi fonksiyonlar yüklenmiştir. Sanayi, ticaret ve hizmetler sektöründe olduğu gibi, kırsal kesimde de bitkisel ve hayvansal üretimde ihtisaslaşma giderek yaygınlaşmaktadır. Çağımızda teknik ve teknolojik düzeydeki gelişmenin hızlı olması, her üretim ünitesini yığın halinde üretim yapan işletmeler haline getirmiştir. Bir yandan çağdaş gelişmeler ve sağlıklı beslenme ihtiyaçları, öte yandan ülkemizin hayvancılık açısından taşıdığı potansiyel hayvansal üretime daha rasyonel bir yapı kazandırmayı kaçınılmaz hale getirmiştir. Gelişmiş ülke ekonomilerinin tamamında hayvancılık ve hayvancılığa dayalı sanayinin taşıdığı önem dolayısıyla, veteriner hekimlik eğitiminde sektörel ekonomi ve hayvansal üretime ilişkin dersler yoğun şekilde verilmektedir. Bugün yatırım maliyetleri oldukça yüksek olan entegre besicilik, süt sığırcılığı, endüstriyel tavukçuluk işletmelerinin üretimden satış ve pazarlamaya kadar planlaması, projelendirilmesi, işletmelerin yönetim ve organizasyonu başlı başına bir uzmanlık gerektirmektedir. Hayvancılık kırsal ekonomik yapının ayrılmaz bir parçası, aynı zamanda ekonomik kalkınmanın lokomotifi ve kırsal istihdamın en verimli sektörüdür. Kırsal ekonomik kalkınma, hayvansal üretim planlaması, hayvancılığa dayalı sanayi işletmeciliği, hayvancılık işletmelerinde yönetim, planlama ve proje hazırlama, hayvansal ürünler pazarlaması, hayvancılıkta üretici örgütlenmesi ve hayvan sağlığı ekonomi gibi alanlarda çok sayıda bilimsel araştırma ortaya koyulmuş ve bu araştırmalardan faydalanmak gerektiği deneyimler ile tecrübe edilmiştir. Yani geleneksel yöntemler kullanılmaya devam edilse dahi günümüzün ihtiyaçlarına cevap vermeyen hususlarda gelişmiş modern teknikler ve yeni metotlar kullanılarak hayvancılık sektörün gelişimine hız verilmelidir. Tarım ve hayvancılık alanında tam gelişmiş bir ülke konumuna eriştiğimizde şüphesiz ekonomimiz ve milli gelirimiz buna istinaden alım gücümüz ciddi güç kazanacak yaşam konforumuz artacaktır. Sahip olduğumuz imkanların değerini bilmeli her bölgesi birbirinden bereketli topraklarımıza sahip çıkarak ülkemizi daha iyi seviyelere getirilme hedefiyle hep birlikte çalışmalıyız.

Muhabir: Muhittin Özçelik

